„FEMEIA ÎNVEȘMÂNTATĂ CU SOARELE” (Apoc. 12,1) ȘI HRISTOSUL COSMIC LA RUDOLF STEINER

Studiu explicativ pe baza GA-urilor disponibile în limba română pe SpiritualRS.net

Două axe de analiză:

1. „Femeia înveșmântată cu Soarele” – Apocalipsa 12, Maria, Isis și Sophia în lectura steineriană

2. Hristosul cosmic și Iisusul pământesc – cei doi copii Iisus, Zarathustra și Botezul din Iordan

Document de cercetare • 16 august 2026

Notă metodologică și convenții

Documentul de față descrie și organizează concepțiile lui Rudolf Steiner așa cum apar în conferințele sale; el nu presupune validarea istorică, biblică sau teologică a afirmațiilor antroposofice. Acolo unde Steiner invocă „Cronica Akasha”, clarvederea sau evenimente cosmice preistorice, aceste elemente sunt prezentate ca afirmații interne sistemului său.

În textul explicativ folosesc forma românească „Hristos”. În titlurile sau formulările preluate din traducerile SpiritualRS poate apărea ortografia „Christos”, pe care o păstrez atunci când este relevantă pentru fidelitatea sursei. Citatele sunt intenționat scurte; argumentul este construit în principal prin parafrază și trimitere precisă la GA, conferință și dată.

Atenție asupra GA 346

Ediția românească de pe SpiritualRS precizează că seria GA 346 nu se bazează pe o stenogramă cuvânt cu cuvânt, ci pe o compilare a notițelor participanților. Liniile majore ale argumentului sunt păstrate, dar formulările punctuale trebuie citite cu această rezervă editorială.

Referință: GA 346 – Cuprins și nota editorială (SpiritualRS)

Cuprins

PARTEA I. „Femeia înveșmântată cu Soarele” în lectura lui Rudolf Steiner

1. Punctul de plecare: Apocalipsa 12 ca imagine inițiatică
2. GA 94: prima interpretare – evoluția Pământ–Lună–Soare
3. GA 346: femeia cosmică și „nașterea” solară a lui Hristos
4. Balaurul, Michael și nașterea Eului
5. Isis–Horus → Fecioara–Iisus
6. Maria și „Fecioara Sophia” în GA 103
7. „Noua Isis” și divina Sophia în GA 202
8. Ce poate fi afirmat documentar și ce rămâne sinteză interpretativă
9. Relevanța pentru discuția despre Efes 431

PARTEA II. Hristosul cosmic și Iisusul pământesc

10. De ce separă Steiner „Iisus” de „Hristos”
11. Hristosul cosmic înainte de Botez: Ființa solară
12. Cei doi copii Iisus
13. Momentul de la doisprezece ani: trecerea individualității lui Zarathustra
14. Iisus între doisprezece și treizeci de ani: pregătirea „învelișurilor”
15. Botezul din Iordan: intrarea Ființei Hristos
16. Ce este „Hristos Iisus” după Botez
17. Cronologie sintetică
18. Consecința hristologică: nașterea lui Iisus nu coincide cu intrarea lui Hristos

Concluzii

Bibliografie selectivă – SpiritualRS.net

Repere Steiner – apariții și tema conferințelor

„Femeia înveștimântată cu soarele” – Apocalipsa 12,1

GA 94, Conferința XVIII, Paris, 14 iunie 1906 — Apocalipsa, evoluția omenirii și reunirea Pământului cu Soarele. SpiritualRS

GA 346, Conferința XII, Dornach, 16 septembrie 1924 — Femeia cosmică solară, nașterea lui Hristos, Isis și Maria. SpiritualRS

GA 346, Conferința XIII, Dornach, 17 septembrie 1924 — Numărul șapte, ritmurile cosmice și cronologia apocaliptică. SpiritualRS

PARTEA I

„Femeia înveșmântată cu Soarele” în lectura lui Rudolf Steiner

1. Punctul de plecare: Apocalipsa 12 ca imagine inițiatică

În lectura creștină obișnuită, imaginea din Apocalipsa 12 – femeia înveșmântată cu soarele, luna sub picioare și cununa de douăsprezece stele – a primit în timp interpretări ecleziologice, mariane și escatologice. Steiner însă pornește de la premisa că Apocalipsa este, înainte de orice, un document inițiatic: imaginile ei ar codifica procese reale ale lumii spirituale și etape ale evoluției cosmice și omenești.

Această schimbare de nivel este decisivă. Pentru Steiner, „femeia” nu este numai un simbol literar și nici doar o figură istorică. În GA 346 ea devine imaginea unei realități suprasensibile legate de Soare, de nașterea unei ființe christice și de trecerea omenirii spre conștiența Eului. Astfel, exegeza biblică este absorbită într-o cosmologie esoterică.

Cheia antroposofică

Apocalipsa 12 nu este tratată în primul rând ca profeție despre un eveniment istoric punctual, ci ca „imagine” a unei realități cosmice, repetată în epoci succesive și susceptibilă de a deveni din nou obiect al viziunii spirituale.

2. GA 94: prima interpretare – evoluția Pământ–Lună–Soare

O formulare timpurie apare în GA 94, conferința despre Apocalipsă din 14 iunie 1906. Aici Steiner interpretează „femeia înveșmântată în soare, cu luna la picioare” în raport cu viitorul cosmic al Pământului. Imaginea ar indica o fază în care Pământul se va reuni mai întâi cu Luna și apoi cu Soarele. Accentul nu este încă pus explicit pe Maria sau pe o „femeie cosmică” ce naște Hristos, ci pe arhitectura evoluției planetare.

Această referință este importantă fiindcă arată că motivul Apocalipsei 12 nu apare accidental târziu în gândirea lui Steiner. Încă din 1906, el îl citește cosmologic.

Femeia, Soarele și Luna sunt astfel desprinse de o simplă reprezentare iconografică și plasate în scenariul steinerian al evoluției planetare.

„Femeia înveșmântată în soare, cu luna la picioare...”

Referință: GA 94, Conferința XVIII, 14 iunie 1906 (SpiritualRS)

3. GA 346: femeia cosmică și „nașterea” solară a lui Hristos

În GA 346, conferința a XII-a din 16 septembrie 1924, interpretarea devine mult mai elaborată. Steiner construiește o succesiune în trei trepte: epoca atlanteană, epoca greco-latină și epoca viitoare a sufletului conștienței. Ceea ce în Atlantida s-ar fi manifestat aproape fizic ar fi fost retrăit sufletește în epoca greco-latină și ar urma să reapară în viitor sub forma unor imagini spirituale conștiente.

În acest context, el introduce imaginea femeii din Apocalipsa 12. Steiner susține că, înainte de mijlocul epocii atlanteene, inițiații ar fi văzut în aura spirituală a Soarelui o ființă feminină. Ulterior ar fi avut loc o transformare: din această realitate feminină solară s-ar fi „născut” o ființă masculină, identificată de el cu aceeași ființă care avea să treacă mult mai târziu prin Misteriul de pe Golgota.

„femeia cosmică, „femeia înveșmântată cu Soarele””

Așadar, pentru Steiner, Apocalipsa 12 descrie retrospectiv un proces precreștin și preistoric: în Soare ar fi avut loc o metamorfoză spirituală care pregătea venirea lui Hristos. El vorbește despre o „naștere” a lui Hristos în plan cosmic, nu despre nașterea istorică din Betleem. Această distincție este esențială pentru întregul sistem antroposofic: Hristos este, înainte de orice, o Ființă cosmică, iar evenimentele pământești sunt momente ulterioare ale coborârii și unirii acestei Ființe cu evoluția umană.

Referință: GA 346, Conferința XII, 16 septembrie 1924 (SpiritualRS)

4. Balaurul, Michael și nașterea Eului

În aceeași conferință, tabloul nu este separat de balaur și de arhanghelul Michael. Steiner interpretează balaurul ca expresie a unui strat astral inferior, legat de forțele animalice și de fazele anterioare ale omenirii. Femeia solară care naște băiețelul apare ca stăpânind acest nivel inferior. Nașterea ființei masculine este pusă în legătură și cu apariția progresivă a conștienței Eului în omenire.

Astfel, Hristos și Eul uman sunt puse într-o relație cosmică: pentru „cer”, imaginea ar fi nașterea lui Hristos; pentru omul pământesc, aceeași transformare ar corespunde trezirii Eului. Nu este vorba de identificarea simplă a Eului omului cu Hristos, ci de ideea că procesul cosmic christic creează condițiile pentru individualizarea umană.

Lupta lui Michael cu balaurul capătă, prin urmare, o funcție antropologică. Ea ar descrie trecerea de la o omenire dominată de astralitate la o omenire în care Eul devine centrul conștienței. În această logică, femeia solară, copilul și balaurul sunt componente ale aceleiași drame cosmice.

Referință: GA 346, Conferința XII – pasajele despre femeie, copil, balaur și Eu (SpiritualRS)

5. Isis–Horus → Fecioara–Iisus

GA 346 conține o punte explicită între vechile imagini religioase și iconografia creștină. Steiner spune că procesul cosmic a primit, în epoca greco-latină, forme diferite de reprezentare: „Isis cu copilul Horus” și „Născătoarea de Christos cu copilul Christos”. Mai târziu, în aceeași expunere, formulează succesiunea conform căreia imaginea Isis-Horus a devenit imaginea Fecioarei cu copilul Iisus.

Pentru antroposofie, această continuitate este fundamentală. Ea nu înseamnă doar că artiștii creștini ar fi împrumutat o compoziție iconografică egipteană, ci că aceleași realități spirituale ar fi fost percepute și exprimate în forme religioase succesive. Prin urmare, Isis și Maria pot deveni, în cadrul sistemului, două forme istorice ale unei teme spirituale mai adânci.

Ce spune textul și ce nu spune

GA 346 leagă direct Isis-Horus de Fecioara cu Pruncul și le plasează în apropierea imaginii femeii solare. Totuși, conferința nu formulează simplu ecuația „Isis = Maria = femeia din Apocalipsa” ca definiție dogmatică; Steiner descrie metamorfoze și reflectări ale unei imagini cosmice.

Referință: GA 346, Conferința XII – Isis, Horus, Fecioara și copilul Iisus (SpiritualRS)

6. Maria și „Fecioara Sophia” în GA 103

O a doua linie trebuie adăugată din GA 103, conferința a XII-a. Aici Steiner explică termenul „Fecioara Sophia” într-un sens inițiatic. El îl aplică, în primul rând, corpului astral purificat, transformat prin catharsis în instrument al percepției spirituale. În această schemă, „Duhul Sfânt” este descris ca Eu cosmic care poate fi primit de „Fecioara Sophia”.

După această explicație esoterică, Steiner aplică denumirea și mamei istorice a lui Iisus. El afirmă că aceasta, prin nivelul ei spiritual, era o manifestare exterioară a ceea ce esoterismul creștin numește „Fecioara Sophia”. Cu alte cuvinte, „Maria” este deplasată din registrul exclusiv biografic într-un registru simbolic și inițiatic.

„„Fecioara Sophia” – corpul astral purificat; „Duhul Sfânt” – Eul cosmic.”

Această doctrină este importantă pentru tema „femeii învești mântate cu Soarele”, dar trebuie folosită cu precizie. GA 103 nu spune, în pasajul analizat, că femeia din Apocalipsa 12 este Fecioara Sophia. Legătura se obține prin coroborare: GA 346 asociază femeia solară cu imagini mariane, iar GA 103 interpretează mama lui Iisus prin conceptul de Fecioară Sophia.

Referință: GA 103, Conferința XII – Fecioara Sophia și mama lui Iisus (SpiritualRS)

7. „Noua Isis” și divina Sophia în GA 202

În GA 202, conferința din 24 decembrie 1920, Steiner introduce o altă verigă: „noua Isis” este legată de „divina Sophia”. El reinterpretează mitul lui Isis și Osiris pentru epoca modernă. Înțelepciunea divină – Sophia – ar fi fost „pierdută” prin dezvoltarea unei științe moderne care vede cosmosul numai matematic și material. Sarcina omului modern ar fi regăsirea acestei Isis-Sophia cu ajutorul forței lui Hristos.

Rezultă o arhitectură conceptuală în care Isis nu este doar o zeiță egipteană a trecutului, ci un nume pentru o realitate de înțelepciune cosmică ce trebuie redescoperită. Când această linie este pusă lângă GA 346 și GA 103, obținem o rețea antroposofică foarte coerentă: femeia solară – Isis – Fecioara – Maria – Sophia. Totuși, această rețea este construită prin mai multe conferințe și nu trebuie prezentată ca o singură propoziție a lui Steiner.

Referință: GA 202, Conferința XIV, 24 decembrie 1920 – „noua Isis”, divina Sophia (SpiritualRS)

8. Ce poate fi afirmat documentar și ce rămâne sinteză interpretativă

Pentru o cercetare riguroasă este util să separăm trei niveluri de certitudine.

1. Explicit în GA 346: femeia învești mântată cu Soarele este descrisă ca femeie cosmică solară; ea naște o ființă masculină identificată cu ființa ce va trece ulterior prin Misteriul de pe Golgota; imaginea este legată de Isis-Horus și de Fecioara cu copilul Iisus.
2. Explicit în GA 103: „Fecioara Sophia” este un concept inițiatic pentru corpul astral purificat, iar mama istorică a lui Iisus este prezentată ca manifestare a acestei realități.
3. Explicit în GA 202: „noua Isis” este asociată cu divina Sophia și cu regăsirea unei înțelepciuni cosmice prin impulsul lui Hristos.

Prin urmare, afirmația „Steiner leagă femeia solară de Maria, Isis și Sophia” este corectă ca sinteză a mai multor texte, dar ar fi imprecis să o atribuim unui singur pasaj. Formula cea mai prudentă este: Steiner leagă direct femeia solară de Hristos, Isis-Horus și imaginea Fecioarei cu Pruncul; în alte GA-uri, el leagă Maria de Fecioara Sophia și Isis de divina Sophia.

9. Relevanța pentru discuția despre Efes 431

Acest ansamblu explică de ce tema mariană poate fi foarte atractivă pentru o lectură antroposofică a Sinodului de la Efes. În creștinismul dogmatic, titlul Theotokos are în primul rând o funcție hristologică: afirmă cine este Cel născut din Maria. În sistemul lui Steiner, însă, Maria poate fi integrată într-o serie mai largă de imagini și realități spirituale feminine: Fecioara Sophia, Isis, femeia solară și, prin extensie interpretativă, vechile misterii feminine.

Totuși, în GA-urile examinate aici nu avem o afirmație directă a lui Steiner de tipul: „Sinodul de la Efes din 431 a restaurat misterul femeii solare” sau „Theotokos este continuarea Artemidei din Efes”. O asemenea teză ar trebui demonstrată separat. Ce putem arăta sigur este că instrumentarul conceptual antroposofic face posibilă o asemenea reinterpretare: Maria este ridicată din planul strict istoric într-o structură cosmică și inițiatică.

Concluzie pentru partea I

În antroposofie, „Femeia înveșmântată cu Soarele” funcționează ca imagine a unei istorii cosmice a Hristosului, a Eului și a principiului feminin spiritual. Maria este una dintre formele în care această realitate este reflectată, dar nu epuizează sensul imaginii.

PARTEA II

Hristosul cosmic și Iisusul pământesc

10. De ce separă Steiner „Iisus” de „Hristos”

Pentru a înțelege hristologia lui Steiner trebuie abandonată, pentru moment, presupunerea creștină clasică potrivit căreia „Iisus Hristos” desemnează aceeași Persoană divino-umană de la concepție și naștere. Steiner construiește o succesiune de purtători, individualități și învelișuri. „Iisus din Nazaret” este corporalitatea omenească pregătită în timp; „Hristos” este o Ființă cosmică suprapământească; „Hristos Iisus” este realitatea care apare după unirea lor la Botezul din Iordan.

În GA 114, Steiner spune explicit că înainte de Botez avem viața lui Iisus din Nazaret „înainte ca el să-l primească pe Hristos în sine”. Tot acolo vorbește despre evenimentele petrecute înainte de „pătrunderea lui Hristos în cele trei corpuri ale lui Iisus din Nazaret în momentul Botezului”. Această terminologie nu lasă loc unei simple metafore morale; Steiner descrie o schimbare ontologică a locuitorului acestor învelișuri.

„Iisus din Nazaret „înainte ca el să-l primească pe Hristos în sine”.”

Referință: GA 114, Conferința I – viața lui Iisus înainte de primirea lui Hristos (SpiritualRS)

11. Hristosul cosmic înainte de Botez: Ființa solară

Cine este, pentru Steiner, această Ființă Hristos? GA 114 răspunde în limbaj cosmologic: Hristos nu poate fi înțeles dacă ne limităm la evoluția Pământului. El este Ghidul ființelor spirituale legate de Soare. În timpurile precreștine, această Ființă nu trebuia căutată pe Pământ, ci în Soare; lumina solară era, pentru vechii inițiați, veșmântul exterior al unor forțe spirituale, iar Hristos era conducătorul lor.

Aceeași idee apare în GA 112. Steiner spune că la Botez „spiritul care până atunci se menținuse în sferele spațiului cosmic” a putut coborî și se uni cu Iisus din Nazaret. De aici rezultă sensul expresiei „Hristos cosmic”: nu un adjectiv poetic, ci o afirmație despre originea și domeniul anterior al Ființei Hristos.

„spiritul care până atunci se menținuse în sferele spațiului cosmic”

Referință: GA 112, Conferința IV – coborârea Spiritului christic la Botez (SpiritualRS)

Referință: GA 114, Conferința VII – Hristos ca Ghid al ființelor solare (SpiritualRS)

12. Cei doi copii Iisus

Una dintre cele mai distinctive doctrine ale lui Steiner este existența a doi copii Iisus. El consideră că diferențele dintre genealogia și narațiunile copilăriei din Matei și Luca nu trebuie armonizate printr-o singură biografie, ci descriu două ființe diferite, două familii și două linii davidice: linia lui Solomon și linia lui Nathan.

Copilul Iisus solomonic, asociat Evangheliei după Matei, este purtătorul individualității lui Zarathustra. În sistemul steinerian, Zarathustra este o individualitate umană foarte înalt evoluată, trecută prin multiple încarnări și pregătită să contribuie la formarea instrumentului omenesc al viitorului Hristos Iisus.

Copilul Iisus nathanic, asociat Evangheliei după Luca, are o structură cu totul diferită. Steiner afirmă că el ar purta o componentă umană „păstrată” dinaintea căderii și a ciclului obișnuit al încarnărilor; de aceea ar fi mai puțin legat de achizițiile civilizației și mai pur față de influențele luciferice și ahrimanice. În plus, corpul său astral ar fi fost impregnat de forțele lui Buddha.

Schema celor doi copii

Matei / linia lui Solomon → copil Iisus solomonic → individualitatea lui Zarathustra.
Luca / linia lui Nathan → copil Iisus nathanic → corporalitate „pură”, pregătită pentru unirea ulterioară cu Zarathustra și apoi cu Hristos.

Referință: GA 131, Conferința VIII – cei doi copii Iisus (SpiritualRS)

13. Momentul de la doisprezece ani: trecerea individualității lui Zarathustra

Punctul de întâlnire al celor două biografii este episodul lui Iisus de doisprezece ani în Templu. Steiner îl interpretează nu doar ca moment de maturizare, ci ca transfer al individualității lui Zarathustra. Eul lui Zarathustra ar părăsi copilul solomonic și ar intra în copilul nathanic. Schimbarea bruscă observată de părinți și uimirea învățaților ar fi consecința acestei treceri.

Din acel moment, între aproximativ doisprezece și treizeci de ani, copilul nathanic devine purtătorul individualității lui Zarathustra. Steiner insistă că această individualitate înaltă folosește cei optsprezece ani pentru a transforma și maturiza corpul fizic, corpul eteric și corpul astral ale lui Iisus nathanic. Scopul procesului este pregătirea unui instrument capabil să primească Ființa Hristos.

Referință: GA 131, Conferința VIII – trecerea lui Zarathustra la doisprezece ani (SpiritualRS)

Referință: GA 114, Conferința VII – Eul lui Zarathustra în Iisus nathanic (SpiritualRS)

14. Iisus între doisprezece și treizeci de ani: pregătirea „învelișurilor”

Perioada dintre Templu și Botez este, în antroposofie, un interval tehnic de pregătire. Individualitatea lui Zarathustra nu este Hristos. Ea este o individualitate umană, deși excepțional de evoluată, care lucrează asupra unei corporalități deosebite. Steiner spune că fără această prelucrare ochii, mâinile și întreaga organizare a lui Iisus nathanic nu ar fi putut „suporta” sau primi substanța lui Hristos în cei trei ani următori.

La vârsta de aproximativ treizeci de ani, misiunea lui Zarathustra se încheie. Eul lui Zarathustra părăsește corporalitatea nathanică. Din perspectiva lui Steiner, acesta este un moment de vid deliberat: învelișurile fizic, eteric și astral au fost pregătite, dar individualitatea umană care le-a maturizat se retrage. Tocmai această disponibilizare face posibilă intrarea unei alte Entități.

Referință: GA 114, Conferința VII – ieșirea Eului lui Zarathustra la treizeci de ani (SpiritualRS)

Referință: GA 131, Conferința VIII – corporalitatea pregătită pentru Hristos (SpiritualRS)

15. Botezul din Iordan: intrarea Ființei Hristos

Botezul din Iordan este, în sistemul lui Steiner, punctul de cotitură absolut. Nu este doar confirmarea publică a unei identități existente din naștere. Este momentul în care Hristosul cosmic coboară și intră în corporalitatea pregătită a lui Iisus.

GA 114 descrie mecanismul în termenii antropologiei oculte: la cufundarea în apă, corpul eteric al lui Iisus nathanic ar fi fost temporar retras; această desprindere ar fi permis Marii Entități Hristos să pătrundă în corp și să-l ia în stăpânire. Steiner numește Entitatea care intră un „Eu suprem” care ia locul Eului lui Zarathustra.

„un „Eu suprem” a luat locul Eului lui Zoroastru”

GA 112 formulează același lucru mai direct: la Botez un spirit mai înalt „se coboară”, „se unește cu Iisus din Nazaret”, iar „Hristos intră în Iisus din Nazaret”. Astfel, Iordanul este momentul propriu-zis al unirii dintre Hristosul cosmic și Iisusul pământesc.

„Hristos intră în Iisus din Nazaret.”

Referință: GA 112, Conferința I – intrarea lui Hristos în Iisus la Botez (SpiritualRS)

Referință: GA 114, Conferința VII – Botezul și „Eul suprem” (SpiritualRS)

16. Ce este „Hristos Iisus” după Botez

După Botez, Steiner schimbă compoziția entității. În GA 131, conferința a VII-a, el spune că nu mai avem în învelișurile lui Iisus un Eu omenesc, ci o „ființă cosmică, Christos”. Corpul fizic, corpul eteric și corpul astral rămân cele pregătite prin istoria celor doi copii și prin activitatea lui Zarathustra, dar locuitorul central nu mai este o individualitate umană.

„nu mai sunt locuite de un Eu omenesc, ci de o ființă cosmică, Christos”

Această stare durează aproximativ trei ani, de la Botezul din Iordan până la Misteriul de pe Golgota. Pentru Steiner, acești trei ani reprezintă singura întrupare fizică a Ființei Hristos. Hristos nu este o individualitate umană reîncarnată și nu va reveni ulterior într-un alt trup fizic. El este o Ființă cosmică care folosește pentru o singură perioadă corporalitatea pregătită a lui Iisus din Nazaret.

De aici rezultă sensul sintagmei „Hristos Iisus” în antroposofie: nu simpla alăturare a unui nume și a unui titlu, ci numele unei entități compozite apărute prin unirea Hristosului cosmic cu învelișurile pământești ale lui Iisus.

Referință: GA 131, Conferința VII – învelișurile lui Iisus locuite de ființa cosmică Hristos (SpiritualRS)

17. Cronologie sintetică

Moment	Purtător / entitate	Ce se întâmplă în schema lui Steiner
Naștere	Copilul Iisus solomonic (Matei)	Poartă individualitatea lui Zarathustra.
Naștere	Copilul Iisus nathanic (Luca)	Corporalitate specială; în corpul astral acționează forțele lui Buddha.
~12 ani	Iisus nathanic	Individualitatea lui Zarathustra trece din copilul solomonic în copilul nathanic.
12–30 ani	Iisus din Nazaret	Zarathustra maturizează corpul fizic, eteric și astral pentru primirea Hristosului.
~30 ani	Înainte de Botez	Eul lui Zarathustra părăsește corporalitatea nathanică.
Botezul în Iordan	Punctul decisiv	Ființa cosmică Hristos intră în corporalitatea lui Iisus; ia locul Eului omenesc.
~30–33 ani	Hristos Iisus	Corpurile lui Iisus sunt locuite de Hristosul cosmic; urmează cei trei ani până la Golgota.
Golgota	Misteriul de pe Golgota	Hristos trece prin moarte; Steiner interpretează evenimentul ca transformare cosmică a Pământului și a omului.

Formula cea mai simplă

Hristosul cosmic nu se naște, în schema lui Steiner, odată cu copilul Iisus. Iisus este pregătit în timp; la aproximativ treizeci de ani, la Botezul din Iordan, Ființa Hristos intră în el. De aici înainte Steiner vorbește propriu-zis despre Hristos Iisus.

18. Consecința hristologică: nașterea lui Iisus nu coincide cu intrarea lui Hristos

Acesta este punctul care trebuie reținut cel mai clar. În hristologia steineriană există un Iisus înainte de Hristos. Există o copilărie, o adolescență și o maturizare a lui Iisus înainte ca Ființa cosmică Hristos să intre în el. Prin urmare, Botezul din Iordan îndeplinește o funcție pe care hristologia creștină clasică nu i-o atribuie: el devine momentul decisiv al unirii Hristosului cosmic cu omul Iisus.

Această structură explică și tensiunea cu doctrina Theotokos de la Efes. Dacă întrebarea este „pe cine naște Maria?”, răspunsul steinerian nu poate fi formulat simplu în termenii identității personale continue dintre Logos și copilul născut. În propriul său sistem, Ființa Hristos care vine din sfera solar-cosmică intră în Iisus abia aproximativ treizeci de ani mai târziu. De aceea, chiar dacă Steiner poate valoriza puternic imaginea Mariei, a Fecioarei Sophia și a femeii cosmice, mecanismul său hristologic este diferit de logica dogmatică a Sinodului de la Efes.

Trebuie totuși evitată etichetarea simplistă a lui Steiner drept „nestorian”. Nestorianismul istoric are propriile concepte și controverse, iar antroposofia adaugă elemente străine lui Nestorie: doi copii Iisus, Zarathustra, Buddha, corpuri fizic-eteric-astral, un Hristos solar și Cronica Akasha. Asemănarea relevantă pentru cercetare este structurală: distingerea biografiei omului Iisus de intrarea ulterioară a Ființei Hristos.

19. Sinteză: două axe care se întâlnesc

Axa „Femeii înveșmântate cu Soarele”	Axa „Hristos cosmic – Iisus pământesc”
• Apocalipsa 12 este citită ca imagine cosmică. • Femeia solară precede „nașterea” cosmică a ființei christice. • Isis-Horus și Fecioara-Iisus sunt metamorfoze istorice ale imaginii. • Maria este legată, în GA 103, de Fecioara Sophia. • Isis este legată, în GA 202, de divina Sophia.	• Hristos este o Ființă cosmică/solară, nu un Eu omenesc. • Doi copii Iisus pregătesc corporalitatea necesară. • Zarathustra trece la 12 ani în Iisus nathanic. • La ~30 de ani Zarathustra pleacă. • La Botezul din Iordan Hristosul cosmic intră în Iisus; urmează Hristos Iisus.

Cele două axe se întâlnesc în aceeași cosmologie: Hristos este o Ființă solară care are o istorie cosmică înainte de evenimentele din Palestina, iar imaginile feminine – femeia solară, Isis, Fecioara, Sophia – sunt folosite pentru a descrie mediul sau matricea spirituală în care această istorie christică devine inteligibilă. Pe Pământ, punctul de maximă condensare al acestei istorii este Botezul din Iordan, când Hristosul cosmic intră în corporalitatea lui Iisus.

Concluzii

1. „Femeia înveșmântată cu Soarele” este un motiv autentic și important la Steiner, nu o asociere inventată ulterior de comentatori antroposofi.

2. În GA 346, femeia solară este o realitate cosmică legată de o „naștere” preistorică a ființei care va deveni Hristosul Misteriului de pe Golgota.

3. Steiner leagă explicit în aceeași conferință Isis-Horus de Fecioara cu copilul Iisus, iar în GA 103 și GA 202 construiește separat relațiile Maria–Fecioara Sophia și Isis–divina Sophia.

4. Hristosul lui Steiner este o Ființă cosmică/solară. Iisus din Nazaret este corporalitatea pământească pregătită pentru această Ființă.

5. Doctrina celor doi copii Iisus este mecanismul prin care Steiner explică pregătirea trupului: copilul solomonic aduce individualitatea lui Zarathustra, iar copilul nathanic oferă corporalitatea specială; la doisprezece ani, Zarathustra trece în acesta din urmă.

6. La aproximativ treizeci de ani, Zarathustra părăsește Iisusul nathanic. Botezul din Iordan este momentul în care Ființa Hristos intră în această corporalitate.

7. După Botez, conform GA 131, învelișurile lui Iisus nu mai sunt locuite de un Eu omenesc, ci de „ființa cosmică Hristos”. Aceasta este diferența conceptuală centrală dintre „Iisus” și „Hristos” în antroposofie.

8. În raport cu Efes 431, punctul critic este clar: în schema steineriană, nașterea lui Iisus și intrarea Ființei Hristos sunt evenimente separate de aproximativ trei decenii. Această structură este dificil de conciliat cu sensul hristologic clasic al termenului Theotokos.

Bibliografie selectivă – SpiritualRS.net

- GA 94 – Esoterismul creștin, Conferința XVIII: Apocalipsa (14 iunie 1906)
- GA 103 – Evanghelia după Ioan, Conferința XII: Fecioara Sophia și Duhul Sfânt
- GA 112 – Evanghelia după Ioan în raport cu celelalte trei Evanghelii, Conferința I
- GA 112 – Conferința IV: Hristos și Botezul în Iordan
- GA 114 – Evanghelia după Luca, Conferința I
- GA 114 – Evanghelia după Luca, Conferința VII: cei doi copii Iisus și întruparea lui Hristos
- GA 131 – De la Iisus la Christos, Conferința VII
- GA 131 – De la Iisus la Christos, Conferința VIII: cei doi copii Iisus și Botezul
- GA 202 – Spiritualitatea cosmică și fizicul uman, Conferința XIV: noua Isis, divina Sophia
- GA 346 – Apocalipsa și lucrarea preoțească, Conferința XII: Femeia înveșmântată cu Soarele
- GA 346 – Cuprins și nota editorială privind suporturile de text

Notă finală: Pentru o etapă ulterioară de cercetare ar merita urmărite sistematic toate aparițiile termenilor „femeia înveșmântată cu Soarele”, „Sophia”, „Isis”, „Maria”, „Botezul în Iordan” și „cei doi copii Iisus” în indexul complet GA, pentru a separa și mai fin dezvoltarea cronologică a doctrinei lui Steiner.